

ABONAMENT:

Pe an 6 cor.; pe 1/2 an 3 cor.

Pentru România pe an 15 Lei.

Manuscripte nu se redau.

LIBERTATEA

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă cu prețuri foarte moderate

Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă.

DEPUTAȚII NOSTRI.

In cercul Ileana mare:

Dr. TEODOR MIHALI, adv. Dej.

In cercul Orăștiei:

Dr. AUREL VLAD, adv. Orăștie.

In cercul Baia-de-Criș:

VASILE DĂMIAN, protpp. Brad.

In cercul Șiriei:

Dr. STEFAN C. POP, adv. Arad.

In cercul Boroșineului:

Dr. IOAN SUCIU, adv. Arad.

In cercul Sasca-montană:

Dr. AUREL NOVAC, adv. Bis. albă.

Now:

In cercul Cristianului:

Dr. NIC. COMȘA, medic, Seliște.

La Cristian.

Trăiască al 7-lea!

Trăiască bravii Români din cercul Cristian, (comit. Sibiu), cari ne vestesc bucurie nouă: că ei, ținând laolaltă unul ca unul, au scos la Cristian deputat pe dl **Dr. Nicolae Comșa**, medic în Seliște, un fruntaș al generației tinere naționaliste, membru în comitetul național și fondator al foii noastre.

Lupta lor a fost grea, căci Români în cercul Cristian abia au de tot o majoritate de 50 voturi, și mulți din alegători sunt duși în țeri străine, mai ales în România, iar Sașii sunt acasă, și ei merg ca soldații cei mai disciplinați unde-i chiamă conducerea lor națională.

Dacă totuși Români au biruit, e dovadă de aceea, că nici poporul român din comitatul Sibiuului nu e cu nimic mai pe jos în a-și înțelege chemarea și datorința, decum sunt harnicii lor concetățeni Sași. Au venit și Români de peste tot locul: chiar din mari depărtări ca să ducă steagul românesc la biruință! Și s'a purtat brav poporul. Deși făcutus'au și acolo toate încercările de a înfrica prin finanți pe crâșmari și alți oameni atârnatari de ei! Onoare lor, că nu s'au lăsat înfricați! Și așa au biruit cu 31 voturi!

La Sebeș.

La Sebeșul săsesc a fost Marți o luptă ca nicăiri aiurea!

Guvernul a pus de contra-candidat lui Dr. Leményi, pe ministrul Hieronimi, volnicul care a dat opreliștile contra partidului nostru național. Candidase în 2 locuri între Unguri, și peste tot locul Ungurii l'au trântit.

S'a dus deci la Sebeș. S'a dat poruncă Sașilor să-l aleagă, că de nu, nu le mai dau comite suprem sas la Sibiu. Și Sașii s'au pus pe lucru. Românii fiind-că n'au majoritate în cerc, ci vre-o 20 voturi minoritate față de Sași și Unguri și Jidani, — au avut greu de lucru. Dar au lucrat minunat: *Au mers unu ca unu* contra lui Hieronimi, stând pen-

tru candidatul național român, și **Hieronimi n'a putut câpăta nici un singur vot românesc!** Din contră Români au făcut eroice sforțări de a trânti pe faimosul autor al ordonanțelor contra partidului național românesc. Dar Sașii aliați cu Ungurii și Jidanii, au reușit cu 23 voturi. Numai cu atât. Și și acestea așa, că au adus alegători ce erau duși în America, în Germania, Austria, România și de ori-și-unde pe unde numai s'au găsit!

Și pentru a ținea sufletul între Sași, însuși Comes-ul lor (fișpanul comitatului Sibiu) a venit și a petrecut toată ziua în Sebeș între alegători!

Incordarea acestei alegeri, deci și importanța ei, se poate vedea și de acolo, că primarul Sebeșului Dórr, e cumnat cu Dr. Leményi, și totuși s'a văzut silț a lucra din toate puterile pentru a scoate pe căzutul ministru,

La urma alegerii, dl Dórr, fost prim-pretor al cercului, văzând admirabila ținută a Românilor și de tot mica majoritate cu care i-au putut bate, a zis: „*Aceasta e cea din urmă biruință a noastră aici!*” Așa credem și noi.

Bravo Români din cercul Sebeș! Căderea voastră este egală cu o biruință! Viitorul al vostru e!

La Chișineu!

Pe 11 Februarie e pusă nouă zi de luptă la Chișineu, între dl **I. Russu-Șirianu** și omul stăpânirii.

Așteptăm și rugăm pe noii deputați români dela Arad, dnii **Dr. I. Suci**, și **Dr. St. C. Pop** să alerge acum în ajutorul dlui Russu, și cu autoritatea lor de aleși deputați, să lucreze din răspuțeri pentru a cuceri și cercul Chișineului!

Toate micile supărări uite-să, și toți Români vrednici grăbească să ajute la cucerirea unui nou cerc!

Să auzim de o zdravănă biruință!

La Cehul-Silvaniei.

În 16 Februarie n. s'e dă în cercul Cehul-Silvaniei lupta a doua-oară între de toți iubitul **George Pop de Băsești** și omul guvernului.

Așteptăm ca toți stimătorii din acel ținut, a distinsului Român, să se pună cu cea mai mare încordare pe lucru, ca biruitor să-l scoată din duelul electoral dela 16 Febr. Dl deputat **Dr. I. Mihali**, încunjurat de o ceată de Români distinși, să alerge în ajutorul președintelui partidului nostru, și negreșit ales să ni-l dea!

Să mai avem o zi de praznic național!

Iubirea de neam

ESTE

la noi crimă, la voi virtute?

E mai mult decât proastă suflarea politicilor maghiari contra Românilor, decât-ori ved că ne mișcăm și noi să dăm câte o luptă națională.

Indată sar furioși și veninoși asupra noastră și ne strigă că suntem nici mai mult, nici mai puțin ca — venzători de țară. Că, vezi Doamne, prin aceea că voim să înălțăm și poporul românesc la conștiință de sine, la bărbăție, am fi pricinuind pagube „intereselor” statului, deci îi vindem binele, liniștea, țigăna lui, suntem venzători de țară!

Cele mai nedrepte cuvinte ce se pot arunca Românilor în față. Dar de ce, domnilor, suntem noi venzători de patrie? Trăesc poate celelalte popoare din țară în o amorțire desevârșită, în un somn adânc, care e tare plăcut statului și-i face mult bine, ca somnul bolnavului, și noi prin mișcările noastre naționale tulburăm această liniște recreatoare și trebuincioasă bolnavului?

Noi credem că nu, ba vedem că nu.

Noi vedem aceea, că poporul maghiar, care e primul între popoarele țării, este care se agită mai mult ca ori-care altul întru a ținea la legea, limba și credința lui politică. Bărbații politici maghiari desvoaltă o lucrare așa de încordată și ramaficată întru a-și îndârji poporul ca să-și iubească națiunea și să se ferească de tot ce e străin, — încât noi nici pe a suta parte nu lucrăm așa de bine și așa de puternic.

Gazetele ungurești sunt tot atâtea trimbițe de războiu în privința asta și fiecare articol al lor când vorbește despre alte neamuri din țară, ca și din Austria, e un strigăt de alarm, o chemare la asalt național asupra celor ce le-ar sta în cale jidănașilor dela acele ziare.

Prin teatru, prin artă, prin literatură, prin organele administrative și judiciare, prin tot și prin toate, scriitorii și politici maghiari toarnă mereu oleu în candela iubirii de neam, pe care au știut-o aprinde în chip minunat în sufletul fiecărui Maghiar, — și o fac se ardă tot mai frumos, tot mai viu.

Și de fapt au ajuns departe. Azi fie-care Maghiar e un ideal de naționalist, azi fie-care Maghiar e atât de tare în iubirea de neam, cum erau apostolii cei mari în iubirea credinței lor primite direct dela Invățătorul lor. Sunt în stare să-și pue totul pentru acea credință. Și ar fi o vătămă pentru un Maghiar să-i ceri ca, de pildă, la o alegere de deputat să voteze pentru un Român și nu pentru fratele său Maghiar.

Și noi îi admirăm și-i laudăm pentru aceste sentimente nobile de iubire de neam.

Dar dacă noi știm prețuri atari sentimente și le ascriem chiar ca o virtute celor-ce le au, — de-ne voe concetățenii nostri Maghiari, să nu credem că aceeași virtute aplicată de un Român, față de neamul său românesc, ar fi o crimă! Nu! Din contră! Ce e virtute în purtarea unui Maghiar luptător pentru neamul său, în aceeași măsură e o virtute și pentru un Român în lupta pentru al său neam!

Ce să învățăm noi, domnilor, mai mult dela chiar Maghiarii cu care trăim în o casă, sub un co-periș, dacă nu chiar iubirea de națiune?

Iar dacă noi, care vedem cum ei se iubesc și luptă pentru ridicarea neamului lor, — facem acelaș lucru cu neamul nostru, de ce foile voastre ne pălmuesc ca Jidovii pe Christos cel nevinovat?

Nu, domnilor. Noi în lupta noastră de deșteptare a poporului nu suntem vrednici de hula d-voastră, ci mai curând de stima și buna dv. prețuire, căci ne dovedim de — elevi inteligenți și harnici ai școalelor D-V. naționale bine desvoltate.

Și eu unul declar, că dacă Români nu ar înțelege acest lucru și nu ne-ar urma în mișcarea de trezire la care îi conducem, ci ar rămânea răci, muți, — aș fi cel dintâi care, desnădăjduit, m'aș face Ungur, căci acolo între bunii naționaliști, m'aș simți numai bine.

Spre marea mea bucurie însă, poporul român ne înțelege, ne urmează, ne ascultă, despre ce dete dovadă și la alegerile de acum, la care zmulse 7 cercuri din ghiarele guvernului și, plin de iubire de neam, puse în fruntea lor, ca stegari, 7 deputați naționali de cei mai bravi, și va mai pune încă, — de aceea eu nu m'oi face Ungur, ci voi rămânea Român!

1 Slovac, 1 Sêrb.

Avem durerea a vedea, că guvernul a înfrânt în alegeri rău pe frații nostri de suferințe Slovaci și Sârbi.

Slovacii aveau în dieta trecută trei deputați naționali. În cea nouă abia mai întră unul. Pe 2 i-a răpus guvernul.

Sêrbii au avut și în dieta trecută numai 1 deputat, și pe acela l'au ales și acum.

Așa grupul naționalităților va fi reprezentat deocamdată prin 9 deputați, și de-om putea noi să mai scoatem pe cei doi la Ceh și Chișineu.

Noi amăgim poporul?

Atât în vorbirile dintre ei, cât și prin ziarele lor, concetățenii nostri maghiari și de alt neam, repetează cu oarecare „gravitate filosofică” vorbă: „Iacă, așa amăgesc și nebusc poporul!” Adecă, mi-te, noi cărturarii români.

Nu știm ce să mai credem despre atari sfătoși, și de să plătește să mai stăm de vorbă cu ei ori ba.

Suntem aci un popor numeros, avem vre-o 40 cercururi electorale, în care majoritatea alegătorilor sunt Români.

Poporul nostru însă a fost ținut cu scop în întunec și neștiință, școlile lui n'au fost ajutate de guvern, ca să nu înflorească, ci abia să-și chinue zilele din sărăcia poporului.

Pentru-că așa slujbașii străini de neamul lui și de binele lui, îl pot mai ușor duce ca pe o turmă proastă acolo unde ei voesc, și unde s'au înțeles să-l ducă, nu pentru al poporului bine, ci spre al lor.

Din toată sărăcia lui însă, poporul a susținut și mai susține școale număroase și mulți și-au crescut apoi din mijloace proprii pe fii lor la școli înalte.

Azi acești fii mai luminați ai poporului, fiindu-le milă de el și revoltați de batjocura ce se face cu el prin aceea, că o mână de slujbași îl mână dinapoi ca pe o turmă fără minte, — au pornit mișcarea de luminare a poporului, și pogorându-se în mijlocul lui îi spun: „Dar nu vezi tu, Române, ce se face cu tine? Nu vezi drept ce te țin pe tine acești slujbași streini? Nu vezi că ei de aceea nu vreau să-ți ajute școala, ca să nu te luminezi, că de aceea vreau să cumpere pe preoții și dascălii tăi, cu bani, ca să-ți rupă și pe ei te cătră tine, ca să nu te lumineze și conducă nici ei? Iacă aci-s alegerile. Dreptul cel mai însemnat al unui cetățean, e dreptul de a alege. Cei aleși, să adună apoi în sfatul țării și prin gurile lor, graiul vostru al poporului, grăește. Ce deputatul vorbește acolo, în numele vostru vorbește, de e bine, de e rău.

„Cum veniți dar voi, Români, să vă lăsați duși ca o turmă ca să „alegeți” de deputat, de grăitor în locul vostru în sfatul țării, pe un om necunoscut de voi, care nu vă știe durerile, nu vă cunoaște inimile, nici nu vrea să știe de dorința inimilor voastre, ci acolo vorbește lucruri de folos numai pentru neamul său și de multe ori spre paguba voastră cea mai mare? De ce n'ați alege voi pe un frate de-al vostru, pe un sânge din sângele vostru, care dintre voi Români s'a ridicat, ve știe, pe placul inimii voastre vorbește, și pentru împlinirea trebuințelor și dorințelor voastre va lupta?”

Așa grăesc poporului fiii sei aleși cari s'au pogorit în mijlocul lui și din privilegiul acestor alegeri de deputați.

Iar așa stând lucrul, — care om cu mintea sănătoasă poate spune că noi „amăgim” și „nebusim” poporul?

Ori însemnează a nebusi pe un popor atunci, când îl luminezi asupra însemnătății dreptului său de vot și îl îndemni a-și trimite în dietă un bărbat care așa să vorbească acolo, precum poporul din cercul său simte: lucru care a fost și e adevărata intenție a întregii constituțiuni?

Au nu aceia erau amăgitori cei păcătoși, cari îi spuneau, că

alegerile acestea-s numai ca fiecare alegător să mai tragă 2—3 zloți de pe cei doi domni ce se bat pentru a fi aleși, și prostindu-l făceau din fiecare alegător o simplă păpușă mută și surdă și proastă?

Noi amăgim poporul? Noi?? O! voi farisei și fățarnici cari așa vorbiți și scrieți, — ce răspuns strălucit și mare vă dete la această întrebare poporul român la Orăștie, Zarand, Șiria, Borosineu, Sasca, Ileanda, Cristian și la Sebeș! Și vă va da în viitor tot mai multe atari răspunsuri!

Alegerea protopresbiterului V. Dămian la Baia-de-Criș.

În veci neuitate au să rămână zilele de 27 și 28 Ian. n. 1905, când am ales pe iubitul nostru protopop *Vasilie Dămian*, deputat în dieta țerii.

Duhul vrednicilor noștri strămoși a căror oase sunt risipite pe câmpurile Zarandului, apărându-și legea și moșia, — au reînviat și s'au sălășluit de nou în pepturile nepoților.

Pregătirile. Pășirea atât de curajoasă și deamă a deputatului Dr. Aurel Vlad, a stărnit în toți alegătorii noștri, dorul de a avea și ei în dieta țării, un om vrednic, un Român adevărat. Cu mare nerăbdare am așteptat hotărârile fruntașilor români, adunați în Sibiu la 10 Ianuarie, și ne-a săltat inima de bucurie, când am înțeles, că și sfatul lor a fost să alegem deputat pe vrednicul nostru protopop V. Dămian! De aceea mergerea dlui candidat între alegători, ca să-și spună programul, a fost o adevărată cale de triumf! Sute de alegători l-au primit cu brațele deschise și cu inima caldă românească în Brad, Criștior, Buceș, Mihăleni, Cebea Ribița, Vața de jos, Tomești, Podele și mai ales în Băița. La Băița încă în al patru-lea sat, în Valișoara, i-a eșit o deputație spre întimpinare, apoi una în Ormindea și alta în Cănelul de sus, ear în Băița două rânduri de treacuri anunțau cu buibutul lor intrarea iubitelui candidat!

Vorbirile ținute peste tot locul au înflăcărat și mai mult alegătorii, ear pretorii, cari de teama unor ațitări

închipuite, l-au însoțit întruna, vedeau înainte, că omul lor, fostul deputat Hollaki, are să cadă.

Totuși oamenii stăpânirii, la poruncă mai înaltă, nu s'au lăsat de gândul vânătoarei de suflete.

Să lățise vorba că 40.000 de cor., stau gata de împărțit printre alegători. Fiecărui primar i-se dase o sumă însemnată. Și în sărăcia cea mare a anului trecut era temere că bauul, ochiul Satanei, va învinge. S'au pornit apoi la drum finanții, ca și pe aiurea.

Mama Bravului neguțator Ioan Cutean din Brad ridicase pe casă un steag roșu, pe care era scris „Trăiască Vasile Dămian“. Vre-o două zile a stat steagul ghimpe și ochii Ungurilor noștri, până ce au trimis jandarmi să-l iee și i-au spus d-nei Cutean, că de aceea nu pot lăsa steagul, că culoarea lui e a unei țări străine, anume a țării — *Maroco* din Africa! — În adevăr cumiști domni, care ne impută că am folosi steagul Negrilor diu Maroco! — Dna Cutean a protestat la ministru.

Înainte alegerii solgăbiraele n'aveau stare, ear corteșii lui Hollaki alergau ca mușcați de șerpi. În Brad și Baia-de-Criș pe toate casele Ungurilor o mulțime de steaguri. În Brad un steag monstru prins de un drot trecut de pe coperișul casei orașului pe al casei Pietsch. La arătarea Românilor făcută la comitat, capătul drotului de pe casa orașului a trebuit să-l mute pe casa vecină Kormendi.

Cele mai îndrăznețe corteșiri și ademeniri pentru candidatul stăpânirii le-au făcut direcțiile Nemților, cari au băile de aur din Ruda. Îndată-ce au prins veste de pășirea Românilor directorul Nemților a dat cele mai aspre porunci tuturor oamenilor, cari stau în lucru la ei, ori au ceva legături cu ei, să voteze cu Hollaki. Pe față, fără șifală li-se spunea oamenilor, că dacă nu ascultă, perd tot. Dacă a văzut dl protopop atata nelegiuire sa dus la directorul și i-a spus, că a înfrica pe bieții muncitori în chipul acesta, e un lucru neomenesc, nedemn de niște Germani, cari ar trebui să fie pentru noi pilde de omenie și cultură apuseană și dacă și mai departe vor sili pe oameni, atunci focul nemulțumirii muncitorilor, care acum arde în spuză, ușor ar putea izbucni. Directorul a făgăduit, că nu va face silă. Totuși oficialii lui au urmat a îndemna pe lucrători și a-i sfătui în

ferestri, ori desgropau cu un zimbet visător din dulapuri și lăzi, resturi de mătăsoasă, pantlici, voaluri și dantele, căci azi sosise ziua învierii, cel puțin așa se vorbea, că azi va fi bal arangeat de oficeri în hotelul la „Boul albastru“ și va cânta muzica militară. Chiar și școala fu atinsă de fereberea generală. Copiii se împraștiau și dascălul scoase din dulap rocul seu de gală cu cozile cele lungi, cu toate că încheierea anului școlar avea să fie numai Sămbăta viitoare. Ear' dascălița cea cu nenumăratele primăveri în cârcă, își îmbracă de astă-dată iară blusa ei cea roșie, un semn sigur, că isbucnise vre-o furtună în peptul ei uscat. Dascălița instrua de 15 ani fetițele școlii în gimnastică și în lucrul de mână, și devenise dintr'o fetiță palidă și așezată, o fată bătrână, uscățivă, plină de temperament; era ca lemnul uscat, cu cât se uscă tare, cu atât mai ușor prinde foc.

Căci și ei, ca multor altora, îi trece vremea cea mai frumoasă a vieții și acum când tinerețea trece, se căia amar. Singura înțelegere între ea și lumea bărbătească, a fost înșaiși vieța ei.

La început ca fată în păr, visa de tineri aventurieri dar' nevinovați; atunci erau gata să o ia căsătorie bărbați de etate mai înaintată, cu venit sigur. Dar' nu voia ea. Vre-o câțiva ani mai târziu începu a dori

tot chipul să voteze cu Hollaki. Pe datoriași la fondurile lor i-au citat la ei și i-au înfricat. etc. Până acolo au mers, că unui lucrător, care a fost scos din lucru și a stat 8 luni închis pentru furt de aur, i-au făgăduit, că îl primesc de nou la baie, numai să voteze cu omul lor.

Dar duhul adevărului și al dreptății fost mai tare și oamenii n'au ascultat momelile nimăru, ci toți un trup și un suflet au spus, că vor ținea cu omul care e senge din sângele lor!

(Va urma.)

DELA IGHIU

Stimate Dle Redactor!

Vă scriu cele de mai jos, ca public să poată cunoaște isprăvurile celor rătăciți dela calea adevărului, la alegerea din Ighiu.

O așa însuflețire a alegătorilor și a oamenilor de bine, cum s'a arătat aici pentru cauza română și pentru de toți iubitul Dr. Vajda-Voevod, n'am mai văzut dela procesul Memorandului încoace.

Fiind însuflețire mare, noi și despre reușita Dlui Vajda eram siguri, însă uneltirile și presiunile stăpânirii și ajutorul dat lor de unii rătăciți de ai noștri, biruiți de patima lui Iuda, ne-a făcut să purtăm și noi cei nevinovați rușinea lor!

N'am prea avut obiceiul să întin coloanele ziarelor românești cu *nume urgisite și afurisite*, căci unii înțelepți (?) se țin mândri dacă cineva se ocupă de cinstitele (?) lor persoane; iar' alții anume fac lucruri de rușine pentru noi, ca să fie bine primiți de dușmanii neamului românesc, — acum însă silit sum să le fac cinstea, de a înțina coloanele acestui ziar cu vre-o câteva firme, cari au jucat roluri mari la rușinea noastră dela Ighiu.

La locul prim vrednici sunt a să fești doi „mari proprietari“ și preinși naționaliști: dnii Florescu din Ighiu și A. Pop din Bucerdea. Cel dintăiu nu s'a demis (?) a eși din bârlog măcar, să voteze pentru candidatul român, necum să lucreze și dinsul în cercul seu de influință la reușita noastră, care ar fi fost și cinstea Dsale. Dacă ar fi candidat lelea Marină de bunăsamă alerga și Dsa să-și dea votul.

Al doilea dl Antone, s'a făcut ste-

se se mărite, însă domniile cei așezați se însuraseră, și se îmbiau numai tineri cari doreau aventură, pe cari însă ea nu-i mai voia. Apoi iarăși vre-o câțiva ani mai târziu, n'ar mai fi respins nici pe cei cu aventură, dar' nici așa nu o mai lua nimeni. Într'aceia însă nu întinerise și tinerii de odinioară deveniseră candidați de însurătoare așezați, ear' rëndul cel nou de tineri, umbla după fete tinere și frumoase.

Ea rămase cinstită, ca multe altele, la început din mândrie, mai târziu din lipsa de privilegiu, și în sfârșit fiindcă n'o mai îmbulzea nimeni.

Dar' gândul, că puțința nu este perdată cu deservășire, nu o părăsise, și ce fată bătrână ar putea să se lapede de tot de nădejde? De aceea era ea la sosirea oficerului de înquartirare, între cele mișcate în acest orașel, și își scoase din fundul lăzii bluză cea bătoare la ochi, deși era cea bluză de risul locuitorilor cari o știau. Căci bluză asta spunea acum ea ce tăcea gura fetei trecute: ea se aștepta la o minune. Și de ce nu? Avea doar' o odaie bine mobilată și curată ce răspundea în piață, în care ar fi putut fi înquartirat un dragut sublocotenent, pe când ea putea să doarmă în cugna de alături. Și chiar de n'ar fi fost oficer, ci numai sergent major, caporal ori un simplu, dar' tiner soldat, ei îi era tot una. Devenise modestă.

Dar' și de astă-dată se înșelă

garul trădătorilor de neam! Încă înainte de alegere se lăuda că are câștigate, ca să nu zic cumpărate, atâtea și atâtea voturi pentru jidanul Werner; iar în ziua alegerii și n'a pus între urechi emblema lui Werner!

Mai mulți preoți au *absentat* dela alegere și și aceasta a fost o cauză că n'am putut reuși; căci fiecare preot putea aduce cu sine o parte, dacă nu pe toți alegătorii.

Au lipsit dela alegere popa unit din Feneș, cel din Presaca, Ampoița, Păcliaș, Galtin, Coșlari, Sintimbru, B.-Poeni și Meteș. Cred că și aceștia ca și popa neunit dela Meteș, au avut „motive“ de a... nu putea lua parte la alegere.

Preotul din B.-Poeni, asemenea nu și-a luat osteneală să ajute și dinsul cât de puțin cauzei române; ba după cum se spune, a dresat pe socrul și cumnatul seu, să voteze cu Jidanul! Socrul popii din Poeni, la alegere, umbla prin mulțime foarte infuriat și cu o podoabă de alui Werner în pălărie!

Chipul cel frumos (?) și bătut de ghiată al popi Jurca din Bucerdea, după-ce a votat cu Jidanul, s'a pus lângă un părete, de parcă era legat și scos pentru vedere publică.

Intr'un raport despre adunarea desp. Asociațiunii ținută la Bucerdea un corospondent îl onorează clasificându-i cultura cu a unui „gefrait“ eu însă susțin că nici atâtea nu are, căci de avea și de mai avea și cătuși de puțin simț de rușine, după-ce a votat, își perdea urma ca se nu se mai expună risului și batjocurei publice!

Frumoasă cinstă (?) a făcut rudelor din Blaj purtarea lui Iosif Nistor și a popi Nistor alias Sorie din Intregalde, cari împreună cu alți de acolo sau lăsat conduși de șchiolodul Avram (matriculant) votând cu Jidanul.

Pielea (?) de pe nasul lui prota Montani e așa de fină, încât suferă fără genare ori ce alifie (?). Cred că s'ar simți vătămat dacă nu l'am descoperi că a votat cu Jidanul Werner. De ce să-l tăgăduim când toată lumea îl cunoaște? El se simțea mândru că i-să dă ocaziune a mai adauge la faptele sale una.

Am mai observat că s'au mai interesat de reușita lui Werner și cinstiții (?) notari Cismaș, Radu, Pop, și v. notariul Silv. Andrei, alias Baba-

grozav în așteptări. Din considerare față de ocupațiunea ei și fiindcă era nemăritată, primarul n'a propus și oduia ei spre înquartirare. Când se întoarse după amiază dela școală, află că nu are de ce să fie îngrijată. Ea natural, se prefăcu că-i pare bine, căci în sfârșit, așa spusese vecinei, o femeie corpolentă cu mulți copii — că numai ar fi tulburat'o în liniștea ei. Dacă cu toate acestea, totuși a îmbrăcat bluză cea roșie, e dovadă de nădejdea cea nesfârșită a fetelor bătrâne.

Și bluză roșie la urma urmelor își făcu datorința. Căci în după-miază când intra batalionul obosit și plin de praf în orașel și se forma în piață sub ferestrele dascăliței, ea se uita de după rosmarini la soldați. Atunci se întemplă că un caporal tiner și oacheș comanda plutonului seu „Halt“ tocmai sub fereastra ei. Și el văzu printre rozmarini o bluză roșie, și după-cum era el întotdeauna curajos, aplicat la ori-ce drăcie, chiar și azi după un marș obositor de 8 oare, salută bluză roșie, o cărei stăpână fugi îndată ca una de 17 ani.

Manevra asta fu însă foarte fericită, că împedecă pe caporal să o și vază și astfel își putu închipui că a salutată o fată frumoasă!

El își însemnă casa din piață și se duse la ospătărie, și vă întoarse numai seara. Cu pași greoi urcă trep-

oarbă din Sintimbru. Acesta prin astfel de merite voește să ferească familia tatălui seu: să esopereze dela stăpânire, ca surorile sale să fie primite și susținute grătit la cursul de — moșit!

Acestea sunt firmele cele mai afurisite și urgisite dela alegerea din Ighiu, cari stăpâniți de patima lui Iuda, s'au făcut unelte mărșave vinzând și făcând de rușine pe aceia de pe a căror spinare trăesc.

Brav s'au purtat, în schimb, cinstiții Moți! Ei au venit, aproape toți, din foarte mari depărtări, și nu a fost putere diavolească, care să se vire și să-i desbine. Stăteau admirabil hotărâți pe lângă candidatul neamului. Ei au fost lumina zilei acesteia, și dacă și părțile de jos ale cercului, se purtau așa, — biruința era deja *acum* a noastră, precum însă speranță sigură și cu temei avem, că va fi la cel mai bun apropiat privilegiu, când și guoaiiele ce acum ne-au stat în calea bucuriei, le vom ști mătura din calea noastră, și să vor mai spulbera ele de ele de vântul sănătos ce duce pe aripile sale trezirea națională.

*

Pocăință.

Dela un preot din cercul Ighiuului, care îi pare rău din toată inima de nereușita dlui Dr. Vajda, primim următoarele șire:

M. Onorate Domnule,

Te rog dă-mi voe să-ți descriu pe scurt ținuta mea față de alegerea dela Ighiu.

În 27 Ianuarie am avut onoare de dl Dr. A Vajda, i-am comunicat că eu nu pot lua parte la alegere, întâi pentru congruă, a doua pentru ajutorul de stat învățătoresc și a 3-a pentru-că am o afacere financiară cu comuna, care încă nu e rezolvată și mi-i foarte adânc tăetoare în interese. Și dl Vajda mi-a acceptat scuzele. În ce privește alegătorii, o parte mare au votat *contra*, o parte pro, și o parte a rămas acasă. Eu am făcut ce am putut, dar oamenii depărtați, comuna resfirată la 6—8 și 12 km. de centrul comunei. „Doamne om nu am să mă arunce, când se turbură lacul“ — zisa sfintei scripturii. Așa și eu: nu am nici un om mai cult, vre-un student, teolog ori alt ajutor, cum sunt în alte comune. Învățătorul e frate de cruce cu notarul, notarul cu ai săi, primarul și

te și bātu îndrăzneț la ușa dascăliței, par'car fi fost la el acasă. Ea deschise, însă speriată se retrase înapoi, văzând pe neașteptate înainte-i figura închisă a soldatului zdravăn, a căru ochi negrii sclipeau ca a unui animal sălbatic. Dar' și el era mirat, ca să nu zicem speriat. „Bluză roșie e de nasul bătrânelor?“ se întrebă în gândul seu, uitându-se cu neplăcere în obrazul opărit de mirare al dascăliței. Fiind însă odată aici, și simțind abia după-ce beuse vre-o câteva beri, ce obosit era, îi spusese să-l lase să doarmă la ea, încredințat că dacă va dormi aici, cel puțin va avea pace toată noaptea.

Ea încă nehotărâtă, pofti deocamdată pe caporal să între și să ocupe loc pe canapea, apoi fugi la vecina, să se sfătuiască asupra întemplării. Femea cea cu 13 copii, liniști pe fata bătrână, că e de o etate așa de înaintată, încât fără să se espue la bănueli și primejdii, poate să dea în bunăvoe adăpost soldatului. Astea le zicea vecina care era cu 2 ani mai bătrână decât dascălița, dar' firește ea era măritată. În sfârșit ajunse și dascălița la aceeași încredințare, cel puțin ce privea bănuială, că de primejdie nici ea nu se temea.

Fugl acasă și spuse caporalului, care nu se îndoise un moment de rezultat, că poate să doarmă și aci.

FOIȚA

Dășcălița.

O mare ferebere cuprinsese orașelul de provincie X., îndată-ce se lățise vestea, că în anul acesta se vor ține manevrele corpului al 12 de armată în jurul orașelului, și un batalion de vânători va fi înquartirat peste o noapte la ei. Timpul nu se hotărise deci cu atât mai interesantă avea să fie venirea lor: trupele puteau să între în fiecare oră în oraș, ori abia după săptămâni de zile; era ca în războiu.

Intr'o zi caldă a lunei lui Cuptor, sosi pe neașteptate cu trenul oficerul însărcinat cu facerea quartierelor, însoțit de mai mulți suboficieri și vstavoi (servitori de oficieri). Cu toate că se știa acum, că trupa are să sosească abia după amiază, „cetățenii“ des de dimineață au început să aștepte oaspeții. Bărbații sərbau, șezând în cărciumă, povestind povești vechi de manevre, alții cari luaseră parte la războiul din 66, povesteau cu mândrie de adevăratul războiu, de ai fi crezut că fiecare în parte ar fi perdut lupta dela Königrätz! Fetele și femeile își făceau mult de lucru pe la

urații comunali, toți au lucrat contra cauzei noastre. Eu în zadar mă zbat singur ca peștele pe uscat. Apoi oamenii păcăliți la alegere acum 3 ani, nu vreau să-mi mai creadă și nu pot dintr'odată să-i conving despre importanța cauzei acum.

Nici Port-Arthurul nu s'a luat cu primul asalt. Sperăm că, după spusa ziarelor, în decursul anului poate vom avea încă o alegere: *promit sărbătorește că atunci voi lua parte activă cu toți alegătorii* (esecțiune 2—3) *să știu că rămân fără congruă, fără ajutor la școală, fără daravera cu comuna* — numai cauza noastră să triumfeze, să putem zice ca Japonezii despre Port-Arthur: „*Luarea acestei cetăți ne-a costat mult, dar' trebuie să rămână a noastră pentru totdeauna!*“.

„Pentru a Vă putea face o explicație despre ținuta mea am scris aceste șire, cu rugarea ca să fiți cu considerare la cele espuse și la persoana mea, la cele ce se vor publica despre alegerea dela Ighiu“.

Luăm la cunoștință părerea de rău a părintelui și hotărârea dsa de a nu mai sta pasiv acum a stat, ci de a intra în șirul luptătorilor bravi.

Cu o cale observăm, că motivele d-tale de rămânere acasă au fost absolut false. Congrua nu ți-o ia nimenea pentru-că te folosești de dreptul cetățenesc ce-l are și cel din urmă plugar: de a vota liber, cu cine vrei! Ajutorul școlai e și mai puțin în legătură cu votarea. Nu atârână de loc dela ea. Iar daravera personală cu comuna, nu-i iertat să fie nici pomenită!

Un singur cuvânt scuzabil vedem: acela, că părintele n'a avut ajutor destul, iar asta era de lipsă s'o îngrijească conducătorii organizaării.

DELA VINȚ

Doștat, în 15 Ian. 1905.

Onorată Redacție!

Vă rog să dați publicității, în foaia „Libertatea“ următorul incident dureros, dar și hazliu, ce l-am auzit însumi la alegerea din Vințul-de-jos. Mai mulți alegători priveau plini de curio-

„Puteți se durmiți în patul meu, zise ea, eu voiu dormi în cușă.“

„Bine, răspuse el trăgănat, dacă-i așa, să-mi aduc catrafusele“. — Să-lută și se mai uită odată la ea în față, însă ea nu se făcuse mai frumoasă, și necăjit coborî treptele.

Fata cea bătrână se puse îndată din greu pe lucru. Pentru întâiași dată avea să se îngrijească și ea de un bărbat în înșo clipă se deșteptă în ea toată gingășia adunată și încă ufeolosă, ce poate să zacă în peptul unei femei. Și de zece-ori întoarse fiecare perină ca să fie cât se poate de moale, netezi cu mâinile tremurătoare cearceaful și întinse cu grije plapoma. Apoi își privi lucrul cu un suris plin de frică. Fugi apoi la fântâna din piață să aducă apă proaspătă, și se întoarse gânditoare. Numai acum își aduse aminte că și ea trebuie să doarmă undeva. Pătușorul ei fu iute gata: o saltea veche de paie și de căpătaiu o legătură de rufe. Pentru ea culcușul era destul de bun știa ea bine, că nu va putea închide nici un ochiu de bătaie inimei.

(Va urma.)



sitate, prin pâlângul de scânduri ce despărțea partidele. De-odată aud pe un Român, zicând: Vină mei George! „uite acolo și popa din Șeușa îi între bundașii de ungurași și lăpădăturile de Români, cari și-au părăsit pe frații lor!“

— Dar acela nu-i popă, mei Vasilie! răspuse celalalt!

„Ba zău îi popă! — „Ba-i popa din Șeușa, mei! E „chiar (un cuvânt aspru) din Șeușa!“

Cei de față au ris și au huiduit pe amărutul de preot care sta dincolo între penele roșii, în tovarășie cu preoții, ori după afirmarea lui Vasile, între p.... din Sângătin, Berghin, Henig și Gusu.

Rușine pe pătatele lor patrafire.

Asistentul.

Audiatur et altera pars.

(Reflexiuni Dlui prof. Dósa)

(Urmare din Nr. 2)

Dl profesor Dósa zice, că „Maghiarii au fost cei ce au apărât și au susținut Ungaria, în decurs de o mie de ani, în mijlocul viscolelor sângeroase.“

Și vorbele acestea ale dlui profesor Dósa, ca și cele referitoare la istoria cu iobagii, numai pe de jumătate exprimă adevărul istoric.

Intregul adevăr e acela, că în trecut alături cu Maghiarii, în mijlocul viscolelor sângeroase Români s'au luptat pentru salvarea scumpei patrii comune, numită Ungaria, — deoare-ce:

În virtutea „Sistemului bandieral“ și al „Militiei portale“, despre cari vorbește istoria patriei noastre, Ioan Hunyadi, regele Matei Corvinul, banul Kinizsi și principele Báthori, apoi Montecucculi, Eugen de Savoia și în fine magnații, cari în dieta dela Pojon trăgând sabiile au strigat „Moriamur pro rege nostro Maria Theresia“, sigur, că pe lângă Maghiari și Cumani și pe lângă Sécuii borvizari, au avut în armatele lor și Români voinici, nobili și nenobili, înalți ca brazii, tari ca oțelul și viteji ca leii, din toate părțile Ungariei locuite de Români.

Așadară cuvintele dlui profesor Dósa, că Maghiarii au apărât și susținut patria aceasta, numai în parte spun adevărul istoric. Știu prea bine, că dl profesor Dósa e om cu știință. De aceea nu am de loc presupunerea, că D-sa din cauză că nu știe istoria s'a exprimat precum arătai.

Știe foarte bine dl profesor Dósa istoria, și dacă totuș nu s'a exprimat pe deplin conform adevărului istoric, sigur că cauza e aceea, că a știut și știe foarte bine, că dacă s'ar fi exprimat așa, atunci nesmintit că ar fi apucat pe calea ce duce către recunoașterea, că zău, drept are „R. R.“ discipulul său de odinioară, când cere și el drepturi pentru politicește asupritul popor român din Ungaria.

Fără îndoială, că noi Români suntem urmași ai acelor bravi Români din viscolosele veacuri trecute, cari în vreme de războiu erau apărători viteji ai patriei, alături cu Maghiarii.

După-cum recunoaște și însuși dl profesor Dósa în răspunsul său, în anul 1848 s'au decretat prin lege principiul dreptății, egalității și frățietății tuturor popoarelor din Ungaria. Ear' în anul 1868, toți cetățenii acestei țări, fără considerare la limba și naționalitatea lor, prin lege s'au cuprins într'o singură națiune politică, numită: „Națiunea ungară unitară.“ Urmează de aci în mod foarte logic

și natural, că fără deosebire toți cetățenii Ungariei, ca mădulari ai uneia și aceleiași națiuni politice ungare, să aibă în toată privința unele și aceleași drepturi. — precum au unele și aceleiași datorințe cetățenești.

Dl profesor Dósa nu zice așa, ci zice, ca Români să se îndestulească cu aceea, că: țeranul român a devenit înainte legei cu deservire egal cu Maghiarul.

Dreptul, pe care dl profesor Dósa „prea grațios“ ni-l dă nouă Românilor pentru jertfele de bani și de sânge, pe cari și noi le depunem pe altarul patriei și Troului, întocmai ca Maghiarii, l'ar avea în Ungaria, ca în stat civilizat chiar și Zulucaferul din negrul intern al Africii, dacă el rătăcind oarecumva prin Ungaria ar suferi ceva vătămare în onoarea sa, în averea sa și în dreptul său de a trăi.

Nu asemenea drept cerem noi, stimatul meu domn profesor, care nici nu e drept, ci e scut al legii, ci cerem acele drepturi, pe cari și confracții Maghiarii le au, noi însă nu le avem din cauză, că lipsesc astfel de bărbați maghiari, luminați și drepti, cari să spună la toată ocaziunea că și Românilor le compet.

Dl profesor Dósa, departe de a fi un asemenea bărbat, e omul peste măsură preocupat de gândul și dorul contopirii Românilor în Maghiari, fiindcă d-sa răspunzând lui „R. R.“ zice: „Om cu mintea sănătoasă nu poate (?) pofti, ca statul maghiar să înființeze și să susțină din vistieria sa, gimnazii, universități și teatre pe seama naționalităților, și așa apoi el însuș se planteze, să cultive și să întărească astfel de organe, cari în cea mai mare măsură împiedeca contopirea diferitelor elemente în o singură națiune“, adică, adaug eu, în națiunea maghiară.

Om, nebătut de Dzeu de a fi sufletește orb, poate vedea din aceste cuvinte ale dlui profesor Dósa, că d-sa, chiar și dacă ar fi pe deplin convins că ni s'ar cădea a toate cele cerute de noi, — nici d-sa, dar nici guvernul n'ar recomanda să ni-le dea, pentru-că așa cer mi-te interesele „superioare“ egoiste ale politicei ungurești.

(Va urma.)

NOUȚĂȚI

21 popi și dascăli au votat la Făget cu Jidanul pus de guvern. Ii vom publica, că se fie de hula neamului, cum și corespondența specială primită, dar pe care din lipsa de loc n'o putem da în acest număr.

I'a spurcat fântâna!. În Ocna Sibiiului Românul Dr. Cosma numai așa a căzut, că peste 30 de alegători români s'au lăpădat străinului, ei știu pentru ce preot. Acum se vezi hulă pe cei lăpădați A venit unul care a votat cu străinul, să scoată apă din fântâna vecinului (că el nu are). Numai decât aceasta a chemat pe popa de i-a sfințit fântâna, că, zicea, i-a spurcat'o necuratul care a votat cu străinul, prin aceea că a mai scos și el apă din ea.

Și e opreliște ca cei lăpădați să mai intre în curțile celor cari au ținut cu Românul.

Iar femeile celor-ce au votat cu străinul, chiamă pe preot de cetește deslegare asupra copiilor, ca să nu-i ajungă urmarea păcatului tatălui lor!

Mănoși reu trebuie că-s domni dela banca cea jidovească din Geoagiu.

Cum a căzut Vörös la Orăștie, au trimis sute de provocări la Români din ținut, care sunt datorii la băncuțalor, cerend să plătească iute ratele și datorii.

Vedeți Români cu cine aveți de lucru? Vedeți la cine v'ați băgat datorii? La oameni cari acum, când e mai greu, vă strâng în curele, ca să vă sărăcească!

Dar nu vă necăjiți. Toți câți vreau, vor fi scoși din ghiarele acelor neindurați, că nu vă lăsăm noi pradă furiei lor.

Solgăbiru furios. E tare mânios solgăbiru Geogiului. De ciudă că nu l'au urmat alegătorii de peste Murăș cum a vrut el la Orăștie, a început tot felul de șicane cu oameni. Nu mai vrea să dea satelor cucuruzul făgăduit de guvern. Să vede că mila guvernului pentru oamenii săraci, era legată de grama lui Vörös.

Dar nu vă îngrijați români. Avem și noi oameni cari vă pot ajuta și vă vor și ajuta. Nu veți fi lăsați la mila neinduratului vostru fibiriu

„Dute la Vörös!“ O scenă mișcătoare a avut loc în biserica din Șibot Duminică trecută după alegerea dela Orăștie. Crîjmarul Ioan Mitea și cu încă un om alui Friedmann, cari votaseră cu Vörös, au plecat cu tasul prin biserică după bani, cum umblau și până aci.

Acum însă întâiul creștin la care a mers cu țerul i-a strigat de a răsunat biserica: „Dute la Vörös!“ — al doilea tot așa, încet acești nenorociți au trebuit să pună jos tasul, cu lacrimi de rușine în ochi.

Au pornit alți doi ctitori cinstiți și pe tasurile purtate de ei, au pus bani până și copiii, în chip demonstrativ. S'a trezit poporul din Șibot. Să va scutura de iobăgia lui Eriedmann.

Pe cantorul din Geoagiu-suseni, care-i totodată biriu, și a votat cu Vörös, l'au lăpădat oamenii din cantorie, că zic că așa nu le mai trebuie dacă el na voit să ajutore pe Români

Despre alegerea dela Trascău am primit raport mai mare. din care reese, că mai ales nepăsarea n, fel de pasivitate și aste a multor comune, a pricinuit căderea noastră și ticăloșia unora ce s'au vëndut. Vom publica-o.

Să caută 3 măestri români: un rotar, un covrigar și un barbier de român în Brad. Bradul e un oraș vioi, în grabnică creștere. Are o inteligență însemnată română în Brad și jur, cam 30 de mii de suflete. — Toți 3 măestri, dacă vor fi corespunzători, vor afla un teren mănos de tra și inavuțire. Informațiuni da redacția.

Rectificare. La rubrica »Români cei slabi« din numărul trecut, au fost dați ca Români »Iosef Mann« (Boiu) și Lazar Iosef (Folt). Rectificăm: sunt doi Jidani. Asemenea Stefan Cândroi din Cugir nu-i Român ci Rutean lucrător în fabrică. Deci numai 50 Români, la cari se adaugă biriu E f r e m L. din Geoagiu-de-sus, scăpat din vedere.

Din Cugir ni-scrie, nici dl Bria Döme n'avem drept a-l număra între Români. El e un dascăl de stat, perdut și uitat de porodița sa. Să simte bine numai când se poate da în coate cu »domni«...

13 ani a suferit soția mea de durere de cap reumatică și eu numai binecuvânta pot pe Atopoternicul că mi-a dat idee să comand crucea d-tale dublă electro-magnetică R. B. și nr. 86967 — pentru-că nevasta mea, — după-ce a purtat crucea patru săptămâni, s'a vindecat de tot; pentru-ce apoi fac atent pe ori-și-cine, care suferă de reumă, să nu amâne comandarea crucei de minune. Eu am încercat toate, însă nimic n'a folosit, numai crucea d-tale dublă electro-magnetică. Cu stimă Valentin Hambeck, Károlyfalva.

Această scrisoare de recunoștință a primit dl Albert Müller, Vadsz u. 42/N inventatorul crucei duple electro-magnetice R. B. nr. 86967 și noi numai bine putem recomanda acelora cari suferă de reumă, asthmă și altele.

Din viața artiștilor.

— Un director ce-și rîde de necazurile sale ca și de-a scriitorilor sei de drame. —

În anul 1832 teatrul Post-Saint-Martin din Paris avea pace de public. Era coleră în oraș și ori-ce om se feera de a se întâlni cu altul, nu cumva să iee dela el coleră împrumut. Directorul Harel, unul din cei mai de spirit bărbați ai timpului seu, dar' totodată și din cei mai cu punga goală, nu-și perdu bunul său humor, ci și acum se pusă să facă publicului o surprindere plăcută. Tipări și lipi pe strade și publică și în câteva foi, următorul avis:

„Medicii au făcut acea observare nefidoioasă, că până-acum numai teatrul Post-Saint-Martin, e singurul loc în Paris, în care colera n'a atins încă pe nici un suflet de om! Avend în vedere, că de presinte nimenea nu mai vine la teatru, atrag atențiunea Parisienilor, să nu încungiere acest cel mai sănătos colț de lume din Paris!“

Publicul a ris bine de spiriuala invitate, dar' că ascultatu-ia glasul chemător, ori a rămas și mai departe gol „acest cel mai sănătos loc“, nu ne mai spune cronica.

Dar' în afară de humorul său, mai era vestit domnul director și de lipsa sa vecinică de bani. Avea datorii berechet; nu plătea nimenui, că nu putea. Pe timpul acesta Fr. Lamaitre era la înălțimea carierei sale de scriitor. Avea contract cu Harel pentru banii ce i-se cădeau ca honorar după piesele ce le dădea teatrului. Greu de tot vedea ceva din ei. Ii era dator directorul până după urechi.

Într'o zi iacă Lamaitre căpătă o invitare dela directorul, să poftască până la el în o chestie importantă. Să duce. Acela îl primește cu cuvintele:

— Auzi, iubite dle Lamaitre, noi ne suntem dator cu socoteli mari. Ca să nu mai încurcăm lumea cu necazuri, știi, iubite, ce-ți propun eu? Să stricăm contractul de până-acum, și să încheem unul nou. Eu îți fac un ofert strălucit!

— Să-l aud, dle director!

— Aceea ce ți-s dator, o punem în contă, și ți-oiu plăti-o eu... știi... ți-oi plăti-o!... Ear' ce punem în contractul cel nou, capeți regulat dela mine lună de lună.

— Ei, și, — întrebă neastempărat Lamaitre, — o să capăt?... — Cu 50 de franci — mai puțin ca până-acum!

— Hui! Și asta mie mi-o spui? În loc de urcare, scădere?! — Fii numai cu sânge rece, iubite.

Lasă-mă să gat. Așadară vei căpăta cu 50 franci mai puțin, dar' apoi aceea pe cinstea mea o să-i capeți regulat și neștirbiți. Știi nu te mai pot vedea în ce păpuși zdrăntoși umbli. Ei? primești?

Inima lui Lamaitre s'a înmuiat la vederea unei atât de mari și de părințești îngrijiri față de el, și — a primit ciudatul ofert! A scris cu drag și mai departe pentru teatrul lui Harel și Harel s'a ținut cu cinstea de cuvântul dat în noul contract (pe cel vechiu l'au ros șoarecii cu datorie cu tot!...)

Dar' Dzeu nu părăsește pentru totdeauna pe omul bun. Și Harel nu era om rău. Așa a vrut Dzeu, ca Alex. Dumas să se certe pentru nu știa ce cu direcția „Theatrului Francez“, și de aceea a dat lui Harel pentru Theatrul-P.-St.-Martin piesa sa cea mai plină de efect: „Tour de Nesle“. Publicul a alergat nebun la piesă. Piesa a produs așa efect alosal, că luni de zile nu puteai ajunge să capeți bilet. Toate locurile se ocupau deși sară de sară tot aceea se jnca, căci alt rënd și alt rënd de public nou, ce n'a vëndut-v o cerea! Harel se trezi odată și el cu luzunarele pline, ba chiar înotând de-a binele în bogăție! Într'o zi, pe când aproape toate datorii îi erau plătite, vesulul director se tângul ciudat cătră amicii sei:

— Auziți fraților! Dacă asta mai ține mult așa cu „Tour de Nesle“, apoi e gata cu omenia mea: voi fi încă silit să plătesc dividende la acționarii teatrului!...

Teatrul adecă era întemeiat de o societate pe acții, a cărei acționari nici nu mai țineau minte că au acții, nefiindu-le de nici un folos, — și Harel se temeă că va ajunge minunea de o putea și îl împărți ceva dividende acționarii teatrului seu!

„ZARANDEANA“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Băița.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Zarandeană“ sunt invitați la

a VII-a adunare gen. ordinară.

ce se va ține la 19 eventual 26 Februarie st. n. a. c. în localul institutului la orele 2 p. m.

OBIECTELE:

1. Deschiderea adunării
2. Esmitearea unei comisii de 3 membri pentru constatarea membrilor prezenți și a plenipotențelor
3. Raportul direcțiunii despre starea întreprinderii și rezultatul gestiunii anului 1904
4. Raportul comitetului de supraveghiere
5. Decisiune asupra comptului anual pe baza raportului comitetului de supraveghere și darea absolutorului.
6. Decisiune asupra împărțirii profitului curat
7. Eventuale propuneri în sensul §-ului 26 lit. g. din statute.
8. Esmitearea a 2 membri pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa membrilor recerți adunarea se va ține, în sensul §-ului 23, în 26 Februarie st. a. c. la locul și timpul indicat. Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune în înțelesul §-ului din statute la cassa institutului acțiunile și documentele de plenipotență cel mult până la 18 Februarie 1905. Acțiunile se pot depune și la cassa societății „Crișana“ Brad și reversele sunt a se înainta până la datul indicat.

Băița, la 16 Ianuarie 1905.

Dr. Ioa Radu m. p. George Drăgan m. p.
președinte. diriginte.

Țesetoare.

≡ Mă înștiințez celor ce ar dori să-și facă — acum în timpul iernii mai ales — țesături frumoase, că eu sunt gata a merge la casă și a țese:

≡ Alesături după mustre; țesături în patru ițe în table (ferestii), stele sau roate, ochiuri mari, mici, cu băteală numai pe o față, o pânză în patru chipuri, etc. figuri pătrate (coțcă) în révașuri lungi, șerpuitoare în lat, în lung, — în două ițe cu révașuri ori vârgături, și altele, cari de cari mai frumoase ce se pot găti la războiu.

≡ Cei-ce ar dori să mă cheme să le fac atari țesături frumoase și trainice, să ceară adresa la foaie.

Cereți pentru citit

Raze de Lună

un elegant volum de Schițe și Nuvele, de

V. E. MOLDOVAN.

Prețul unui volum 1 cor. 60 fl.

De vânzare la administrația foii „Libertatea“.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 80907.

Nu e crucea lui Volta
Vindecă și inviorează

Nu e mijloc secret.
pe lângă garanție



Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă

să da împrejurării, că boale vehi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tuituri de ureche, bătăle pe inimă, sgăreiri de inimă, astmă, auzul greu, sgăreiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, receală la mână și picioare, reumă, podagră, ișlas, udul în pat, influența, insomnie, epilepsie, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — *In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii, cari prețuesc cu multă mire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate.* Acel pacient, care în decurs de 45 de zile nu se va viedeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ec încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. V. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“, de oare-ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja teftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. Prețul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate

MÜLLER ALBERT, Budapest, Strada vadász N. 42
colțul strada Kálman.

Creamul și săpunul de benzoe mygdale conservează mai bine fața și mâinile!

Preparatele lui
Cornel Demeter

să pot căpăta în apoteca

N. Vlad, Orăștie (Szászváros).

Cream de benzoe mygdale.

Creamul de benzoe mygdale servește pentru conservarea, înfrumșetarea și albirea feței și mâinilor, dând totodată și o finețe deosebită. Delătorează tot felul de necurătenii de pe mână și față, ca: pete, bubițe, sgrăbunțe, pistenii (mitesser), și netezește sbărciturile. Conținutul creamului acestuia e nesticăcios pentru față și mâni. Prețul 60 fileri.

Săpunul de benzoe mygdale. Săpun excelent pentru toilette. E preparat din ingredientii foarte fine și din plăcute mirosuri de flori. Albește și netezește pielea. Prețul 70 fileri.

Poudre Veturien. Acopere foarte bine, încât nici nu se observă că fața este pudrată. Intrebuințată, pudra cu creamul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute ce alt-cum ar cauza vântul, răceala și razele soarelui. Este în culoare albă, roză și galbină. Prețul 1 coroană.

Veturien parfem. Vera-violeta, cel mai fin parfum de violele. Prețul 1.60 fileri.

Apa de gură „Kremsier“. Prin întrebuințarea apei acesteia nu devin dinții găunoși, — delătorează dureria dinților și întărește dinții și gingiile. Prin întrebuințarea apei acesteia se delătorează mirosul neplăcut și greu din gură. Prin întrebuințarea apei acesteia cu praful de dinți »Kremsier«, devin dinții foarte frumoși, albi. Prețul 80 fileri.

Praful de dinți „Kremsier“. Prin întrebuințarea prafului acestuia devin dinții frumoși și albi. Prețul 70 fileri.

Perii de dinți, fine. Alegere mare — în diferite prețuri. — Esență de China. Contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. Prețul 1.20 fileri.

— China tannopomada. Pentru creșterea părului. Prețul 70 fil. — Oleu de nucă. Extract de nuca oleica, p. conservarea părului. 1 sticlă 80 fil.

Diferite mirosuri de parfemuri franceze de prima calitate — se capătă după măsură.

Săpunul de benzoe mygdale e cel mai bun în întrebuințare. Săpunuri foarte fine — și deosebit plăcut mirositoare, se capătă din flori de violele, marguerite și scumpină (iorgovan) à 70 fileri, precum și săpun de ouă a 20 fileri.

! Instrucțiuni pentru prepararea rumului, a diferitelor likeruri și diferite beuturi! !

!! Thee foarte fină !!

Alegere mare în perii de dinți, în diferite prețuri.

Insertiuni și Reclame

cu prețuri moderate, primește

Administrația acestei foi.

Fondată în 1903.

Fondată în 1903.

„Tipografia Nouă“ în Orăștie.

TIPOGRAFIA aceasta este provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, este pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt și cu acurateță, precum: Opuri și broșuri, placate, bilete de logodnă și cununie, carte și epistole, couverte în toată mărimea, note, circulare și preț-curenturi, bilete de vizită, după plac și cerere, registre și imprimate pentru toate speciile de serviciuri, bilanțuri, compturi, adrese și anunțuri. — Tipărituri de tot felul pentru băncile românești. — Asigurăm totodată pe cei-ce doresc a ne onora cu comandele d-nealor, că pe lângă promptitudine și acurateță, ne vom nisul ca lucrările săvârșite în această Tipografie, să fie lipsite și de erorile de tipar.

Prețuri foarte moderate! Executare repede!